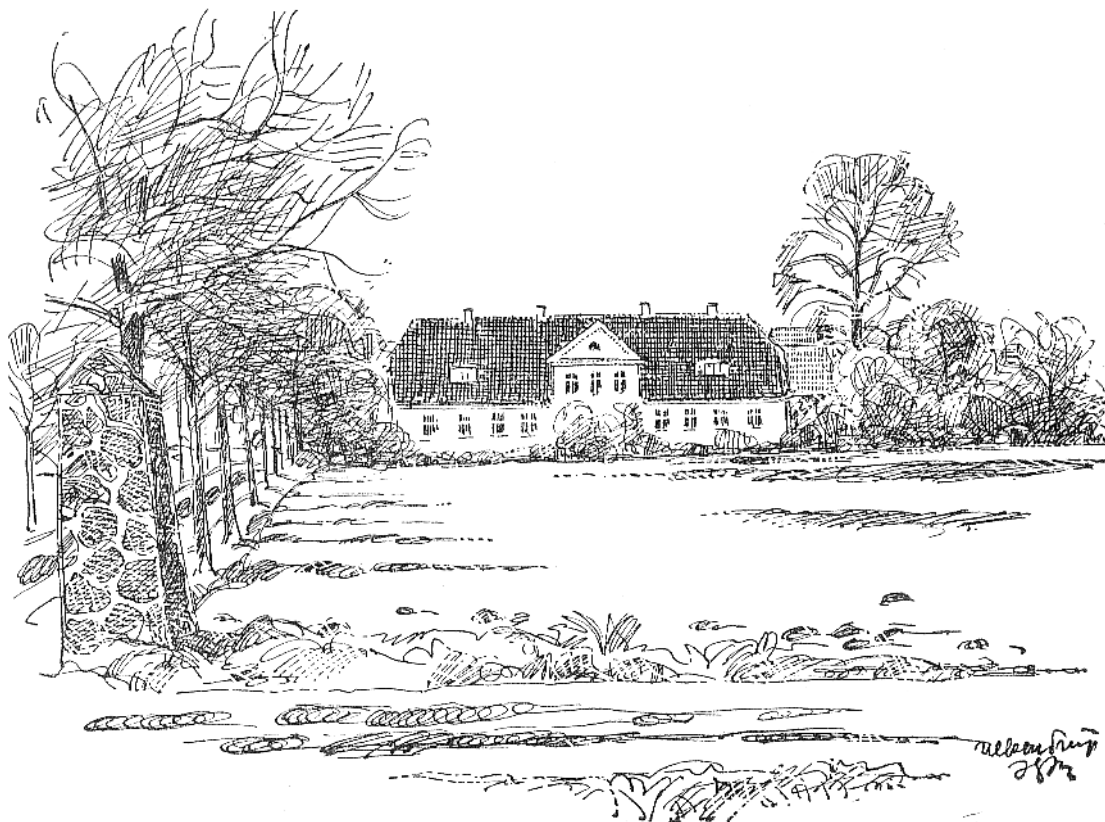

Den gruelige juleaften i Ulkendrup

Hvor nu Ulkendrup ligger, lå en gammel landsby af samme navn.

SLEMT var det gået for kong H a n s i året 1500, stort var togtet til Ditmarsken lagt an, ynkeligt var tilbagetoget.

Svenskerne benyttede Øjeblikket til at spille den danske konge på næsen, S t e n S t u r e hejste oprørsfanen.

Også indenfor landets grænser var der ufred. Det hed sig, at slagne tyske lejetropper flakkede rundt og ernærede sig ved røvertogter. Løse danske elementer sluttede sig til dem. Adelen havde fået en dygtig åreladning i togtet, således havde hele 11 Ahlefeldt'er sat livet til. Det kneb med justitsen.

Også på Fyn var det galt. Den myndige Otto Porsfeld på Næsbyhoved slot gjorde vel sit bedste for at udrydde dette røveruvæsen, han bragte ikke så få til at dingle på de fynske galgebakker. Men han havde for øvrigt nok at gøre med sine uendelige private stridigheder med biskoppen i Odense, J e n s B e l d e n a k, der siden blev hans banemand.

Særlig de udprægede skovegne var slemt præget af røverbander, som her hyggede sig i godt skjulte huler. Når man endelig kom røverne ind på livet; udviklede det sig til blodige kampe, hvor de svært bevæbnede bander ofte var de stærkeste.

En bande huserede hårdt på Nordfyn. Porsfeldt havde overfor dronning C h r i s t i n e svoret, at disse røvere skulle få deres straf. Af og til kom der ridende bud til ham om voldelige overfald og „skændeligen fremfærd“. Efter sagnet havde denne nordfynske bande en dødsdømt, men undvegen landsknægt til fører.

Sommeren igennem havde de hærgen og brandskattet, efteråret kom, og værre blev det. Omsider stod julen for døren.

Mange oldensvin havde røverne stjålet, alligevel havde bønderne fået noget i sulekarret. Mon ikke røverne ville holde sig i skindet under julens højtidelighed?

Man håbede det bedste og frygtede det værste! Det blev da også så galt, som det kunne blive, aldrig har Nordfyn før eller siden oplevet sådan en juleaften.

Et lille stykke vest for L u n d e ligger i vore dage gården U l k e n - d r u p. Denne gård er bygget på et terræn, som efter en optegnelse fra 1664 „af gl. tiid haffuer weret bebøget och som nu liger øde“. Her har ligget en landsby, der også hed Ulkendrup, og som formentlig bestod af fem gårde.

At denne landsby forsvandt, hænger sammen med røvernes huseren. Her udspillede der sig juleaften 1500 en begivenhed, som fik de sørgeligste følger for beboerne og for øvrigt også for røverne.

Formodentlig var røverne kede af at skulle tilbringe deres juleaften i deres klamme jordhuler. Bedre var det at sidde lunt inden dørene ved sulefad, øl og mjød. Sandsynligvis var overfaldet på Ulkendrup planlagt længe i forvejen. I hvert fald besatte de den lille landsby om eftermiddagen til juleaften. De drev beboerne sammen i den ene gård, bænkedes og tog fat på de gode sager, som husmødrene havde arbejdet med.

Otto Porsfeldt. Efter et gammelt træsnit som angives at forestille dronning Christines lensmand på Næsbyhoved, den myndige hovedsmand Otto Porsfeldt.

Men sagnet fortæller, at en dreng undslap. Han fik fat i en hest og i flyvende fart red han til Næsbyhoved slot og underrettede Porsfeldt om, at røverne var samlede i Ulkendrup. Der blev Øjeblikkelig stort opbrud fra slottet, alt hvad der kunne skræbes sammen af mænd, blev kaldt til. Snart sprængte den svært bevæbnede skare med hovedsmanden selv i spidsen ud ad de nordfynske veje.

Naturligvis havde røverne vagtposter ude. Der blev slået alarm, da rytterskaren nærmede sig, og røverne besluttede sig til at kæmpe.

De samlede sig i en enkelt gård, hvor de barrikaderede dørene og lysåbninger. En voldsom kamp fulgte, gang på gang blev Porsfeldts folk slået tilbage, røverne forsvarede sig med desperat mod. Omsider tabte hovedsmanden tålmodigheden, han lod en fakkelsætte til gårdens stråtag, og hans mænd forhindrede, at røverne kunne slippe ud.

De solgte deres liv så dyrt som muligt, stadig blev de under voldsomme kampe drevet tilbage i flammerne og omkom alle der.

Men ilden lod sig ikke standse i den tæt sammenbyggede landsby. Snart var alle fem gårde et vældigt luende bål, som kaldte folk ud af gårde og huse både nær og fjern. Det var kun en fattig trøst, at røverne var omkomne, ildens hærgen var endnu frygteligere end disses onde fremfærd.

Formodentlig hørte landsbyen Ulkendrup under Dallund. I hvert fald blev den nuværende gård af samme navn bortsolgt fra denne herregård.

Årsagen til, at landsbyen ikke blev genopbygget, kender man ikke. Men endnu lever mindet i nordfynske sagn om den uhyggelige og tragiske juleaften.

Artiklen er skrevet og illustreret af Herman Madsen til Fyns Tidende den 25. december 1952. Digitaliseret til nordfynsk.dk af Margit Egdal i december 2011.